

تعریف سم :

به ماده ای گفته می شود که اگر مقدار کافی از آن وارد بدن گردد باعث ایجاد آسیبهای موقتی یا دائمی می شود.

مسمومیت گوارشی :

عامل ایجاد مسمومیت :

الکل و داروها، پاک کننده ها، سموم غذایی، آفت کشها
علائم : تهوع و استفراغ، دردشکمی، تشنج و اختلالات هوشیاری

✓ اقدامات :

- ✓ راههای هوایی مصدوم را باز کرده و وضعیت تنفسی و گردش خون را بررسی کنید.
- ✓ نوع و میزان و زمان ماده عامل مسمومیت را مشخص کنید .
- ✓ با اورژانس مسمومین تماس گرفته و از آنها راهنمایی بخواهید..
- ✓ در صورتی که بیمار دارو و یا گیاه سمی خورده و ۳۰ دقیقه اثل مصرف سم باشد او را وادار به استفراغ کنید
- ✓ در صورتیکه بیمار اسید یا باز خورده است با دادن شیر یا آب سم را رقیق کنید.

توجه: در این مواقع نباید بیمار را وادار به استفراغ نمود:

درافرادی که مواد نفتی، اسیدی و قلیایی استفاده کرده اند.

در بیماران بیهوش و در حال تشنج- کودکان زیر ۶ سال- بیماران قلبی

مسمومیت تنفسی:

عامل ایجاد مسمومیت:

دود آتش ،سموم صنعتی، بخارات مواد و پاک کننده ها ،گازهای مونواکسیدکربن و دی اکسیدکربن

علائم :

اختلالات تنفسی، کبودی پوست، تهوع و استفراغ ،سردی شدید، گیجی و منگی و اختلالات هوشیاری

اقدامات:

- ✓ مراقب خود باشید و از تماس با هرگونه مواد بپرهیزید.
- ✓ قبل از ورود به منطقه آلوده بایک ماسک یا پارچه خیس دهان خود را بپوشانید و روی زمین به طرف مصدوم بخزید.
- ✓ به سرعت مصدوم را به هوای آزاد منتقل کنید.
- ✓ راه هوایی مصدوم را باز کنید و در صورت نیاز عملیات احیا را انجام دهید.
- ✓ به مصدوم اکسیژن ۱۰۰٪ دهید.
- ✓ مصدوم را هر چه سریعتر به مرکز درمانی برسانید.

توجه: مشکلات تنفسی تاخیری ممکن است ظرف ۲۴ ساعت آینده رخ دهند.

مسمومیت پوستی:

الف) مسمومیت تماسی، گیاهی
عامل ایجاد مسمومیت :
حشره کشها ،سموم صنعتی و برخی از گیاهان (گزنه و ...)

علائم :

التهاب و قرمزی پوست، سوختگی ،بثورات جلدی، خارش، تورم، تاول، تهوع و استفراغ، گیجی و منگی و شوک
اقدامات اولیه :

پوست را با مقادیر زیادی آب و صابون رقیق با الکل رقیق شستشو دهید.

در صورت لزوم کمک های اولیه را آغاز کنید.

توجه : در برخورد با مصدوم هر چه سریعتر لباسهای

آغشته به مواد سمی باید تعویض گردد

بیمارستان ثامن الائمه (ع) چناران

واحد آموزش سلامت

مراقبت در مسمومیت ها

کد سند: HS/F72

تاریخ تدوین:
۱۳۹۷/۰۸/۰۶

شماره بازنگری: ۰۱

عنوان سند:
پمفلت آموزشی ویژه
بیماران

تلفن تماس:
۰۵۱۴۶۱۲۳۰۰۱
داخلی ۱۱۵

اقدامات مارگزیدگی :

- ✓ از هر گونه حرکت و فعالیت فیزیکی مصدوم خودداری شود.
- ✓ مصدوم و همراهان او را از مار دور نگهدارید.
(مارها بیش از یکبار میگزند)
- ✓ اگر مصدوم بیهوش شده است راه هوایی او را باز کنید و در صورت نیاز احیا کنید.
- ✓ بیمار را آرام کنید و به پشت بخوابانید.
- ✓ محل را با آب و صابون شستشو دهید.
- ✓ مصدوم را خیلی فوری به مرکز درمانی منتقل کنید.

توجه :

محل زخم را پاره نکنید و سعی نکنید با مکیدن زهر را خارج کنید.

منبع: کتاب مسمومیت ها (تظاهرات اصلی و درمان بیماری ها) سید اصغر ساداتی

ب) مسمومیت تزریقی :

عامل ایجاد مسمومیت :

تزریق دارو به بدن، گازگرفتگی حیوانات، گزش حشرات، مارگزیدگی

اقدامات اولیه در گازگرفتگی حیوانات :

- ✓ شستشوی محل زخم با آب و صابون فراوان
- ✓ جلوگیری از خونریزی
- ✓ انتقال مصدوم به مراکز درمانی
- ✓ **علایم مارگزیدگی :**
- ✓ درد شدید و ناگهانی در محل گزش به همراه دو سوراخ شدگی کنار هم
- ✓ تورم محل در عرض ۵ دقیقه
- ✓ تغییر رنگ عضو و تاول پر خون
- ✓ تهوع و استفراغ، تعریق و ضعف و بیحالی

